

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-07-01 Nr. (55-2)-D8-2696

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros“ steigimo“ projektą (toliau – Projektas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. gruodžio 5 d. pasitarimo sprendimu (protokolas Nr. 54, 3 klausimas) pritarė Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planui (toliau – Planas), kuris parengtas atsižvelgiant į Europos bendradarbiavimo ir ekonominės plėtros organizacijos Lietuvai pateiktą rekomendaciją mažinti valstybės įmonių skaičių. Plane numatyti valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro (savininko teises ir pareigas įgyvendina Aplinkos ministerija) komercinių ir viešojo administravimo funkcijų atskyrimo veiksmai pastarąsias perduodant naujai steigiamai viešajai įstaigai (pati valstybės įmonė būtų pertvarkyta į uždarąją akcinę bendrovę). Veiksmų įgyvendinimo terminas – 2019 m. pabaiga.

Pirmasis Plano žingsnis – įstatymų, kuriuose nustatomos steigiamos naujos viešosios įstaigos funkcijos, parengimas ir pateikimas Lietuvos Respublikos Seimui.

Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 12, 16, 17, ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymas (registracijos numeris XIII-3688; toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projektu naujai steigiamai viešajai įstaigai Statybos sektoriaus vystymo agentūrai būtų priskiriamos šios viešojo administravimo funkcijos:

- ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų atestavimas (Projekto 1 straipsnio „12 straipsnio pakeitimas“ 1 dalis);

- branduolinės energetikos objekto statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų atestavimas (Projekto 1 straipsnio „12 straipsnio pakeitimas“ 2 dalis);

- statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų ypatinguosiuose ar neypatinguosiuose statiniuose, esančiuose kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje, atestavimas (Projekto 1 straipsnio „12 straipsnio pakeitimas“ 3 dalis);

- statinio projekto (jo dalies) ekspertizės rangovo ir statinio (jo dalies) ekspertizės rangovo (subrangovo) atestavimas (Įstatymo projekto 3 straipsnio „17 straipsnio pakeitimas“ 1 dalis);

- branduolinės energetikos objekto statinių projekto ekspertizės rangovų ir statinio ekspertizės rangovų atestavimas ir teisės pripažinimas (3 straipsnio „17 straipsnio pakeitimas“ 3 dalis);

- ypatingųjų ar neypatingųjų statinių, esančių kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje, statinių projektų ekspertizės rangovų ir statinio ekspertizės rangovų atestavimas ir teisės pripažinimas (3 straipsnio „17 straipsnio pakeitimas“ 4 dalis);

- ypatingųjų statinių statybos rangovų atestavimas ir teisės pripažinimas (4 straipsnio „18 straipsnio pakeitimas“ 2 dalis);

- ypatingųjų ar neypatingųjų statinių, esančių kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje, statybos rangovų atestavimas ir teisės pripažinimas (4 straipsnio „18 straipsnio pakeitimas“ 3 dalis);

– pastatų energinio naudingumo sertifikavimą prižiūrinčios institucijos funkcijų atlikimas (5 straipsnio „51 straipsnio pakeitimas“ 1 dalis);

– pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų atestavimas (5 straipsnio „51 straipsnio pakeitimas“ 2 dalis).

Kartu Lietuvos Respublikos Seimui pateiktu Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (Seimo suteiktas registracijos numeris – XIIIIP-3689) viešajai įstaigai Statybos sektoriaus vystymo agentūrai būtų suteiktos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo vadovo atestavimo ir teisės pripažinimo funkcijos.

Nutarimo projekto tikslas – įsteigti viešąją įstaigą Statybos sektoriaus vystymo agentūrą ir nustatyti, kad steigiamai įstaigai, kaip dalininko įnašas, perduodamas vienas euras iš Aplinkos ministerijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bendrųjų asignavimų. Be to, nutarimo projektu siūloma Aplinkos ministerijai pavesti atstovauti valstybei, kaip VŠĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūros steigėjai, ir įgyvendinti valstybės, kaip viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros savininkės, turtines ir neturtines teises ir pareigas.

Vadovaudamiesi Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 758 „Dėl Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 10.4 papunkčiu, pažymime, kad siūlomas sprendimas dėl valstybės turto investavimo atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 5, 6 ir 7 punktuose nustatytus investavimo kriterijus:

5) Investavus bus kuriama ar plėtojama infrastruktūra, naudinga visuomenei, gerinama viešųjų paslaugų kokybė, pasirinkimo galimybės ir prieinamumas

Atsižvelgiant į visuomenės viešuosius interesus, kiekvienoje valstybėje yra taikomi tam tikri statybos sektoriaus reguliavimo mechanizmai, kuriais siekiama užtikrinti statinių saugumą ir išvengti neigiamų padarinių dėl statybos specialistų kompetencijos trūkumo ar klaidų statybos veiklos srityje. Viena iš tokių priemonių yra statybos specialistų ir įmonių atestavimas ir teisės pripažinimas. Pavyzdžiui, statybos inžinieriaus kvalifikacijos įvertinimas yra procedūra, kurios metu nustatomas jo pasirengimas vadovauti statinių statybos techninės veiklos pagrindinėms sritims bei suteikiama teisė vykdyti šią veiklą. Atestavimas naudingas visuomenei kaip prevencinė priemonė siekiant užtikrinti, kad skirtingų rūšių statinių statybai ir projektavimui vadovautų tinkamos kvalifikacijos specialistai, statybos rinkoje veiktų kvalifikuotai ir saugiai tokią veiklą vykdyti pasiruošusios įmonės, tokiu būdu išvengiant pavojaus dėl netinkamai suprojektuotų ir pastatytų statinių. Be to, valstybės paprastai atestuoja ne tik statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovus, tačiau ir statybos rangovus, statinių projektų ekspertizės rangovus ir statinio projekto rangovus.

Tokiu būdu valstybės turtą investavus į steigiamą viešąją įstaigą Statybos sektoriaus vystymo agentūrą, kuriai būtų suteikiamos viešojo administravimo funkcijos statybos sektoriaus kontrolės srityje, būtų užtikrinti statybos sektoriui reikalingi kontrolės mechanizmai (kuriama ar plėtojama infrastruktūra, naudinga visuomenei).

6) valstybės ir (ar) savivaldybių turto investavimu (valstybės ar savivaldybės įnašu) bus sukuriamą pridėtinė vertė ir užtikrinamas šių vertę kuriančios veiklos ilgalaikis ekonominis tvarumas

Šiuo metu valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras vykdo jai priskirtas viešojo administravimo funkcijas, taip pat vykdo susijusią komercinę veiklą. Pagal viešųjų įstaigų įstatymo 2 straipsnio 1 dalį viešoji įstaiga – tai pagal šį ir kitus įstatymus įsteigtas pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – tenkinti viešuosius interesus vykdant švietimo, mokymo ir moksline, aplinkos apsaugos, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą. Tokiu būdu įsteigus viešąją įstaigą Statybos sektoriaus vystymo agentūrą, viešoji įstaiga galės ne tik vykdyti jai priskirtas baigtines viešojo administravimo veiklos rūšis, tačiau taip pat vykdys su

Lietuvos statybos sektoriaus skaitmeninimo priemonių sistemos kūrimu, palaikymu, vystymu, teikimu, viešinu susijusias veiklos rūšis, taip pat tenkins viešąjį interesą kitose statybos sektoriaus vystymo srityse (t. y. Įstaigos veikla neapsiribos viešuoju administravimu).

7) iš investavimo objekto bus gauta ne tik pelno (pajamų), bet ir gautas socialinis rezultatas (švietimo, kultūros, mokslo, aplinkos, sveikatos ir socialinės apsaugos, kitų panašių sričių) arba užtikrintas veiksmingesnis Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų valstybės ir savivaldybės funkcijų atlikimas

Valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras vykdo statybos proceso dalyvių atestavimo, teisės pripažinimo ir kitas viešojo administravimo funkcijas. Pažymėtina, kad įmonė vykdo ne tik viešojo administravimo veiklą, tačiau ir komercinę veiklą. Be kita ko, kai kurie klientai naudojami įmonės teikiamomis tiek viešojo administravimo paslaugomis, tiek komercinėmis paslaugomis. Įsteigus viešąją įstaigą Statybos sektoriaus vystymo agentūrą ir jai perdavus atitinkamas viešojo administravimo funkcijas, įstaigos veikla bus koncentruota tik į viešojo administravimo veiklą ir susijusią nekomercinę veiklą, tokiu būdu pagerinant viešojo administravimo funkcijų kokybę ir efektyvumą. Kartu būtų pašalinta potencialiai galima rizika, kad viešojo administravimo sprendimams įtaką gali turėti tai, ar klientas taip pat naudojasi įmonės komercinėmis paslaugomis.

Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių veiksmų plano patvirtinimo“ patvirtintos Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių 42 punktas numato, kad sprendimas dėl viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo viešajai įstaigai gali būti priimamas tik tuo atveju, kai objektyviai nustatoma ir sprendimą lydinčiuose dokumentuose pagrindžiama, kad nėra biudžetinių įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti, ir kad tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su viešosios įstaigos veiklos tikslais. Atkreiptinas dėmesys, kad naujos viešosios įstaigos įsteigimas jau numatytas Plane (Vyriausybė pasitarime pritarė konkrečiam viešojo administravimo funkcijų perdavimo būdai – naujos viešosios įstaigos įsteigimui). Be to, pažymėtina, kad šiuo metu nėra kitos įstaigos, kuriai būtų galima statybos proceso dalyvių atestavimo, teisės pripažinimo ir kitas susijusias viešojo administravimo funkcijas perduoti be neproporcingai didelių finansinių, žmogiškųjų išteklių ir papildomų laiko sąnaudų.

Numatoma, kad viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros pajamas sudarys gautas atlygis už suteiktas paslaugas (paslaugų įkainius nustatys įstaigos savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija), todėl įstaigos veikla nebus finansuojama iš valstybės biudžeto.

Šiuo metu preliminariai planuojama, kad viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra faktiškai pradės veiklą likus porai mėnesių iki Įstatymo projekto įsigaliojimo. Atsižvelgiant į tai, kad įstaigos veiklai užtikrinti bus reikalingas turtas (planuojama investuoti dalį valstybei nuosavybės teise priklausančio ir šiuo metu valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro patikėjimo teise valdomo turto), numatoma, kad vėliau bus didinamas viešosios įstaigos dalininko kapitalas arba projektas bus išdėstytas nauja redakcija patikslinant investuojamo turto sąrašą.

Nutarimo projektui įgyvendinti šiame viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros steigimo etape valstybės biudžeto lėšų nereikės. Steigiamos viešosios įstaigos veiklos pradžios finansavimo klausimas bus sprendžiamas vėlesniame etape (likus dviem mėnesiams iki Įstatymo projekto įsigaliojimo bus didinamas viešosios įstaigos dalininko kapitalas arba patvirtintas projektas bus išdėstytas nauja redakcija).

Teigiamos projekto pasekmės – bus sudarytos sąlygos priimti ir įgyvendinti Įstatymo projektą, bus pradėtas įgyvendinti nurodytas Vyriausybės pasitarimo protokolais (bus prisidėta prie EBPO Lietuvai pateiktos rekomendacijos mažinti valstybės įmonių skaičių įgyvendinimo).

Neigiamų Projekto pasekmių nenumatoma

Projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Konkurencijos taryba pateikė pastabą, kad viešosios įstaigos veikla neapsiribos viešuoju

administravimu, o viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra vykdys ir su statybos sektoriaus skaitmeninimo priemonių sistemos kūrimu, palaikymu, vystymu, teikimu, viešinu susijusias veiklos rūšis, tenkins viešąjį interesą kitose statybos sektoriaus vystymo srityse. Kartu pažymėta, kad neaišku, ar nurodytos veiklos rūšys nebus ūkinėmis.

Vertinant šią Konkurencijos tarybos pastabą, pažymėtina, kad viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra vykdys viešajam administravimui priskirtinas veiklas, susijusias su kuriamų sektoriaus skaitmeninimo priemonių, pirmiausia – Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus¹, jo informacinės sistemos tvarkymu ir vystymu. Viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra taip pat vykdys viešajam administravimui nepriskirtinas veiklos rūšis, kurios bus orientuotos išimtinai į statybos sektoriaus vystymo valstybinių sprendimų pagrindimą (veiklos bus vykdomos tiek, kiek tai reikalinga įstaigai priskirtoms funkcijoms įgyvendinti) ir veiklos nebus komercinės (veiklos rezultatai bus naudojami viešajame sektoriuje, pavyzdžiui, tobulinti statybos sektoriaus reglamentavimą ir pan., gauti rezultatai nebus tiekami rinkoje).

Vidaus reikalų ministerija pateikė pastabą dėl pirminiame Statybos įstatymo projekte numatyto 12 straipsnio 12 dalies pakeitimo (mokymo programų derinimo tvarkos nustatymas, jos nuomone, priskirtinas administraciniam reglamentavimui, ko siekiama atsisakyti siurinant viešosioms įstaigoms priskirtinus viešojo administravimo įgaliojimus). Atsižvelgiant į tai, kad atitinkama Statybos įstatymo nuostata nebėra įtraukta į Seimui pateiktą įstatymo projektą, Vidaus reikalų ministerijos pastaba nebeaktuali.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, nutarimų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, kadangi nutarimų projektai yra individualaus pobūdžio teisės aktai.

Nutarimo projektas neprieštaruja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“. Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Išteklių valdymo departamento (direktorė – Vilija Augutavičienė, tel. 8 706 63523 el. p. vilija.augutaviciene@am.lt) Valstybės turto ir įmonių valdymo skyriaus (vedėja – Svetlana Juozapaitienė, tel. 8 706 63588, el. p. svetlana.juozapaitiene@am.lt) vyriausiasis specialistas Ričardas Bagdonavičius, tel. 8 706 63515, tel. p. ricardas.bagdonavicius@am.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros steigimo“ projektas, 1 lapas.
2. Viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros steigimo akto projektas, 1 lapas.
3. Viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros įstatų projektas, 5 lapai.

¹ Nacionalinis statybos informacijos klasifikatorius vystomas projektu Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0029 „Priemonių, skirtų viešojo sektoriaus statinių gyvavimo ciklo procesų efektyvumui didinti, taikant statinio informacinį modeliavimą, sukūrimas“, finansuojamu 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.1-ESFA-V-912 priemonės „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“ lėšomis. Išsamesnė informacija apie šį projektą pateikta interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt rubrikoje „Finansavimas“ → „Paraiškos ir projektai“. Vienas projekto partnerių – valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras.

4. Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planas, 10 lapų.
5. Suinteresuotų institucijų derinimo išvados, 5 lapai.

Laikintai einantis aplinkos ministro pareigas

Kęstutis Mažeika